

طرح دوره نظری و عملی (Course Plan)

نام درس: اصول روش تحقیق (شماره درس: ۴۱۶۲۷۹)	
سال تحصیلی: ۱۴۰۵ - ۱۴۰۶	نیمسال تحصیلی: اول
گروه آموزشی: اپیدمیولوژی و آمار زیستی	فراگیران: دانشجویان کارشناسی بهداشت محیط
روز برگزاری کلاس: دوشنبه ها	ساعت و محل برگزاری کلاس: ۱۲:۳۰ تا ۱۴:۰۰، کلاس شماره ۸ دانشکده بهداشت
تعداد و نوع واحد (نظری/عملی): ۰/۵ واحد نظری، ۰/۵ واحد عملی	دروس پیش نیاز: آمار زیستی - سیستم های اطلاع رسانی پزشکی
نام مسئول درس: دکتر آسیه منصوری	آدرس دفتر: دانشکده بهداشت/ گروه اپیدمیولوژی و آمار
سابقه تدریس: ۱۳ سال	تلفن: ۰۳۱۳۷۹۲۳۲۵۴
Email: mansouri.arn@gmail.com	

شرح درس

در این درس دانشجویان انتخاب موضوع، بیان مسئله، تعیین پرسش و فرضیه تحقیق، تعیین اهداف، تهیه چکلیست ها یا پرسشنامه، روش تحقیق، تعیین حجم نمونه و نمونه گیری، تجزیه و تحلیل اطلاعات، مقاله نویسی، رفرنس نویسی، نگارش پایان نامه و ارائه گزارش یک تحقیق را فرا می گیرد.

هدف کلی درس

آشنایی دانشجویان با چگونگی تدوین طرح های تحقیقاتی و تجزیه و تحلیل داده های بهداشتی با استفاده از نرم افزارهای کامپیوتری.

اهداف اختصاصی درس (در سه حیطه دانشی، نگرشی و مهارتی)

اهداف حیطه شناختی

انتظار می رود دانشجویان در پایان درس بتوانند:

۱. اصول و مراحل انجام یک پژوهش علمی را توضیح دهد .
۲. اجزای اصلی یک پروپوزال پژوهشی را نام برده و ضرورت و نقش هر یک را بیان کند .
۳. اصول انتخاب موضوع پژوهش، تدوین عنوان و بیان مسئله را توضیح دهد .
۴. تفاوت و ارتباط بین سؤال پژوهش، اهداف و فرضیه های پژوهش را تشریح کند .
۵. انواع متغیرها و مقیاس های اندازه گیری را توضیح دهد .
۶. اصول تعیین جامعه پژوهش، حجم نمونه و روش نمونه گیری را توضیح دهد .
۷. روش های مختلف گردآوری داده ها و ابزارهای جمع آوری اطلاعات را توصیف کند .
۸. مراحل تنظیم، تلخیص و تحلیل داده های پژوهشی را توضیح دهد .
۹. اصول کلی آمار توصیفی و استنباطی را در تحلیل داده های پژوهشی تشریح کند .
۱۰. اجزای اصلی یک مقاله علمی و اصول مقاله نویسی را بیان کند .

۱۱. اصول استناددهی و مرجع‌نویسی و تفاوت روش‌های مختلف مرجع‌نگاری را توضیح دهد .
۱۲. ساختار و ترتیب بخش‌های مختلف پایان‌نامه را شرح دهد .
۱۳. اصول کلی ارزیابی و انتشار یافته‌های پژوهشی را بیان کند .

اهداف حیطه نگرشی

انتظار می‌رود دانشجو در پایان درس:

۱. نسبت به اهمیت انجام پژوهش علمی در حل مسائل و معضلات بهداشتی نگرش مثبت پیدا کند .
۲. به رعایت اصول اخلاقی و علمی در انجام پژوهش و گزارش نتایج پایبندی نشان دهد .
۳. نسبت به دقت و صحت در گردآوری، ثبت، تحلیل و گزارش داده‌ها حساسیت داشته باشد .
۴. اهمیت استناد صحیح به منابع و رعایت حقوق علمی نویسندگان را درک و رعایت کند .
۵. نسبت به نوآوری، تفکر علمی و انتخاب موضوعات پژوهشی متناسب با نیازهای جامعه نگرش مثبت نشان دهد .
۶. در مواجهه با یافته‌های پژوهشی، نگرش نقادانه و علمی داشته باشد .
۷. اهمیت همکاری و مشارکت در فعالیت‌های پژوهشی را بپذیرد .
۸. نسبت به یادگیری و استفاده از نرم‌افزارهای مورد نیاز پژوهش مانند EndNote و Mendeley نگرش مثبت نشان دهد .

اهداف حیطه مهارتی

انتظار می‌رود دانشجو در پایان درس بتواند:

۱. یک موضوع پژوهشی مناسب در زمینه بهداشت محیط انتخاب و عنوان علمی مناسبی برای آن تدوین کند .
۲. بیان مسئله، اهداف، سؤالات و فرضیه‌های پژوهش را تدوین کند .
۳. منابع مرتبط با موضوع پژوهش را جستجو، بررسی و سازمان‌دهی کند .
۴. یک پروپوزال پژوهشی را بر اساس ساختار و مراحل آموزش داده‌شده تهیه کند .
۵. متغیرهای پژوهش و مقیاس اندازه‌گیری آنها را تعیین کند .
۶. جامعه پژوهش، روش نمونه‌گیری و حجم نمونه مناسب را تعیین کند .
۷. ابزار مناسب برای گردآوری اطلاعات را انتخاب یا طراحی کند .
۸. داده‌های پژوهشی را تنظیم، طبقه‌بندی و تلخیص کند .
۹. از روش‌های مناسب برای تحلیل داده‌های پژوهشی استفاده کند .
۱۰. نتایج پژوهش را در قالب جداول و نمودارهای مناسب ارائه کند .
۱۱. یک مقاله علمی را بر اساس ساختار و اصول مقاله‌نویسی تدوین کند .
۱۲. منابع علمی را با استفاده از نرم‌افزارهای EndNote و Mendeley مدیریت و به شیوه صحیح استناددهی کند .
۱۳. یک مقاله مروری در زمینه بهداشت محیط تهیه کند .
۱۴. گزارش نهایی یک پژوهش را در قالب پایان‌نامه یا گزارش علمی تنظیم کند.

منابع اصلی درس

- روش شناسی پژوهش های کاربردی در علوم پزشکی، دکتر حسین ملک افضلی و همکاران
- کتاب اپیدمیولوژی گوردیس – آخرین ویرایش
- جدیدترین منابع موجود در زمینه روش تحقیق
- Health Research Methodology A guide for Training in Research Methods. World Health Organization Regional Office for the Western Pacific, Manila.
- A Practical Guide for Health Researchers. World Health Organization Regional Office for the Eastern Mediterranean Cairo. Mahmoud F. Fathalla

شیوه تدریس

سخنرانی و اسلاید
بحث در کلاس
پرسش و پاسخ

نحوه ارزشیابی دانشجو و بارم مربوط به هر ارزشیابی

انجام تکالیف تعیین شده در طول ترم : ۱۵٪ نمره نهایی
حضور و شرکت فعال در کلاس: ۱۰٪ نمره نهایی
کار عملی: ۴۰٪ نمره نهایی
امتحان کتبی پایان ترم: ۳۵٪ نمره نهایی

سیاست مسئول دوره در مورد برخورد با غیبت و تاخیر دانشجو در کلاس درس
به ازای هر غیبت (در صورت مجاز نبودن) به میزان ۰.۲۵ از نمره نهایی دانشجو کسر می گردد.

مسئولیت های فراگیران

- حاضر شدن در کلاس قبل از مدرس
- حضور فعال در کلاس و شرکت در بحث های کلاسی
- رعایت نظم و انضباط عمومی
- مطالعه دروس تدریس شده در جلسات کلاسی
- انجام تکالیف کلاسی شامل تمرین های واگذار شده و ارائه مباحث مورد نظر استاد درس

تاریخ امتحان میان ترم : برگزار نمی شود

تاریخ امتحان پایان ترم: ساعت و تاریخ امتحان کتبی، مطابق با تقویم آموزشی دانشکده می باشد. در صورت نیاز به تغییر، با موافقت آموزش دانشکده بهداشت، تغییر بلامانع خواهد بود.

سایر تذکرات مهم برای دانشجویان

- در صورتی که به هر دلیلی آلودگی هوا، بارندگی و ... (امکان برگزاری جلسه حضوری وجود نداشته باشد، جلسه به صورت آنلاین/آفلاین برگزار خواهد شد.
- استفاده از تلفن همراه در کلاس، ممنوع می باشد.
- گفتگو دانشجویان با یکدیگر، حین سخنرانی مدرس یا ارائه دانشجو ممنوع می باشد.

جدول زمان بندی ارائه برنامه درس: روش تحقیق در علوم پزشکی – فراگیران: دانشجویان کارشناسی بهداشت محیط – نیمسال اول ۱۴۰۵ – ۱۴۰۶

ردیف	تاریخ	ساعت	عنوان	مدرس	آمادگی لازم دانشجویان قبل از شروع کلاس
۱	۱۴۰۵/۰۷/۰۶	۱۲:۳۰-۱۴:۰۰	آشنایی با دانشجویان- معرفی منابع- ارائه طرح درس- آشنایی با مفاهیم پایه روش تحقیق – تعریف پروپوزال –معیارهای انتخاب موضوع پژوهش	دکتر منصوری	-
۲	۱۴۰۵/۰۷/۰۷	۱۰:۰۰ – ۱۲:۰۰	آشنایی با ساختار پروپوزال دانشگاه علوم پزشکی اصفهان-آموزش عملی انتخاب و نحوه نگارش عنوان پژوهش	دکتر مودنی	
۳	۱۴۰۵/۰۷/۱۳	۱۲:۳۰-۱۴:۰۰	چگونگی نگارش بیان مسئله، چگونگی نگارش بررسی متون –	دکتر منصوری	مطالعه جلسه قبل-ارائه نتایج مربوطه به تکلیف جلسه قبل
۴	۱۴۰۵/۰۷/۱۴	۱۰:۰۰ – ۱۲:۰۰	آموزش عملی جستجو در پایگاه های اطلاعاتی – نحوه استفاده از نرم افزارهای رفرنس نویسی	دکتر مودنی	
۵	۱۴۰۵/۰۷/۲۰	۱۲:۳۰-۱۴:۰۰	آشنایی با نحوه نگارش اهداف – سوالات و فرضیات در پروپوزال – جدول متغیرها	دکتر منصوری	مطالعه جلسه قبل-ارائه نتایج مربوطه به تکلیف جلسه قبل
۶	۱۴۰۵/۰۷/۲۱	۱۰:۰۰ – ۱۲:۰۰	بررسی عناوین پژوهشی دانشجویان – آموزش عملی نگارش بخش اهداف پروپوزال	دکتر مودنی	
۷	۱۴۰۵/۰۷/۲۷	۱۲:۳۰-۱۴:۰۰	روش اجرای پژوهش – آشنایی با انواع مطالعات	دکتر منصوری	مطالعه جلسه قبل-ارائه نتایج مربوطه به تکلیف جلسه قبل
۸	۱۴۰۵/۰۷/۲۸	۱۰:۰۰ – ۱۲:۰۰	ملاحظات عملی در نگارش روش اجرای پژوهش در حوزه بهداشت محیط	دکتر مودنی	
۹	۱۴۰۵/۰۸/۰۴	۱۲:۳۰-۱۴:۰۰	انتخاب آزمودنی های پژوهش- آشنایی با خطاهای ممکن در انتخاب نمونه ها- تنظیم معیارهای ورود و خروج – روش نمونه گیری – محاسبه حجم نمونه	دکتر منصوری	مطالعه جلسه قبل-ارائه نتایج مربوطه به تکلیف جلسه قبل
۱۰	۱۴۰۵/۰۸/۰۵	۱۰:۰۰ – ۱۲:۰۰	روش ها و ابزارهای جمع آوری داده ها در پژوهش های بهداشت محیط	دکتر مودنی	
۱۱	۱۴۰۵/۰۸/۱۱	۱۲:۳۰-۱۴:۰۰	پایایی و روایی ابزار جمع آوری داده ها، خطاهای ممکن در جمع آوری داده ها-	دکتر منصوری	مطالعه جلسه قبل-ارائه نتایج مربوطه به تکلیف جلسه قبل
۱۲	۱۴۰۵/۰۸/۱۲	۱۰:۰۰ – ۱۲:۰۰	مناسب کردن فرم های جمع آوری داده ها جهت ورود اطلاعات آنها به نرم افزارهای آماری، مدیریت داده های جمع آوری شده – ورود داده ها به نرم افزارهای آماری – آمار توصیفی و نحوه نمایش داده ها – تحلیل داده ها	دکتر مودنی	
۱۳	۱۴۰۵/۰۸/۱۸	۱۲:۳۰-۱۴:۰۰	نحوه نگارش ملاحظات اخلاقی در پروپوزال	دکتر منصوری	مطالعه جلسه قبل-ارائه نتایج مربوطه به تکلیف جلسه قبل
۱۴	۱۴۰۵/۰۸/۱۹	۱۰:۰۰ – ۱۲:۰۰	محدودیت های اجرای پژوهش – دستاوردها، منافع تجاری احتمالی و تعارض منافع در پژوهش، جزئیات مدیریت زمان، مدیریت هزینه، مدیریت نیروی انسانی	دکتر مودنی	
۱۵	۱۴۰۵/۰۸/۲۵	۱۲:۳۰-۱۴:۰۰	نحوه نگارش گزارش پایانی پژوهش	دکتر منصوری	مطالعه جلسه قبل-ارائه نتایج مربوطه به تکلیف جلسه قبل
۱۶	۱۴۰۵/۰۸/۲۶	۱۰:۰۰ – ۱۲:۰۰	آشنایی با انواع مقاله، نگارش مقاله، نحوه سابمیت مقاله در ژورنالها و گنگره ها	دکتر مودنی	